

Rausa

**Erfgoedtijdschrift voor Borchtlombeek, O.L.V.-Lombeek, Pamel en Strijtem
Verschijnt 6 maal per jaar. Twaalfde jaargang nr. 1, februari 2024**

Erfgoedtijdschrift voor
Borchtlombeek, O.L.V.-
Lombeek, Pamel en Strij-
tem

Secretariaat en verant-
woordelijke uitgever:
Erfgoed Rausa, Varing 40,
1760 Pamel
www.rausa.be

Werkten mee aan dit
nummer: Bart Caulier, Jan
De Mont, Georges Vande
Winckel, Günther De Mel,
Yves Van Schepdael, Willy
De Smedt, Paul De Corte,
Roger De Pauw, Wouter
Struelens, Leo Van
Vreckem

Eindredactie:
Kristien Hemeryckx en
Walter Evenepoel

Iedere auteur is verant-
woordelijk voor haar/zijn
bijdragen.

Je kan je gratis abonneren
op de digitale versie van
Rausa door een eenvoudig
bericht te sturen naar
erfgoed.rausa@gmail.com

Bankrelatie:
BE 97 8601 1557 2549

©
Zonder voorafgaande toestem-
ming van Erfgoed Rausa mag
niets uit deze uitgave worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie of op welke
andere wijze dan ook.

Rausa verschijnt in februari, april, juni, augustus, sep-
tember en december in digitale versie en op aanvraag
in gedrukte versie. De digitale nummers zijn gratis.
Wie een gedrukte versie wil, kan zich **in december
2024 abonneren** voor de volgende jaargang. **In de
loop van het jaar worden geen nieuwe gedrukte
abonnementen genoteerd.**

Wie zelf artikels wil schrijven of beeldmateriaal wil be-
zorgen is hartelijk welkom. De bijdragen graag inleve-
ren een maand voor de datum van verschijnen.

Redactieadres:

Erfgoed Rausa, Varing 40, 1760 Pamel,
rausa@skynet.be, 0473 11 25 00

Abonneeradres: erfgoed.rausa@gmail.com

Inhoud van dit nummer:

Blz. 2	om te beginnen
Blz. 3	Water
Blz. 4	Terugblik
Blz. 5	Rausa in actie
Blz. 6	Sinte-Greef
Blz. 8	In Memoriam Fons Straetmans
Blz. 9	Mario Demesmaecker, jeugdauteur
Blz. 13	Stamboombabbel
Blz. 14	Een burgemeester op logement
Blz. 15	Den Dikken van Engeland
Blz. 16	Koesjdieël
Blz. 18	Mijmeringen uit Strijtem en Ledeberg
Blz. 19	Wie heeft een boon voor oude boeken?
Blz. 20	Idyllisch sneeuwlandschap

Op de voorpagina: 'Sneeuwochtend op Tomberg', foto van
Leo Van Vreckem

Het nieuwe jaar startte net zoals het oude eindigde. Nat, natter, natst, nog natter dan natst. Zelfs de Leberg, van oudsher een waterzak en vele decennia de bron van heilzaam drinkwater, had de spreekwoordelijke buik nu letterlijk vol van al dat hemelwater. De berg spuugde een groot deel van die watermassa uit langs de flanken van de Puttenberg. De bakstenen keermuur had geen andere optie dan te buigen en barsten onder de kracht van de schuivende, verzopen landmassa.

Een dag eerder had ik er nog langs gewandeld. Niets wees toen op stabiliteitsproblemen van de muur. Een mens moet soms wat geluk hebben in het leven, nietwaar!

Ook voor onze erfgoedvereniging startte 2024 zoals het vorige jaar eindigde. Niet omwille van de watersnood, neen. Het hoog gepeilde grondwater slaagt er dan wel in om met mondjesmaat door de tegelvloer heen de erfgoedkelder in te sijpelen, onze collectie is geenszins in gevaar.

Het erfgoedjaar eindigde en startte wat ons betreft op een positievere noot. We kunnen immers met fierheid terugkijken op een goedgevuld en gevarieerd erfgoedjaar: op papier, op de planken, op verplaatsing, ... was Erfgoed Rausa prominent aanwezig.

Ook in 2024 bieden we een even gevarieerd erfgoedjaar aan. Een fijne nieuwjaarsreceptie en een eerste boeiende lezing hebben we al weer achter de rug. Er volgt gelukkig nog meer, véél meer. U kan naar hartenlust kiezen uit een brede waaier aan activiteiten. Of misschien kiest u helemaal niet, en wordt u een vaste bezoeker, een erfgoed-fan.

Spaar de stress van het maken van de juiste keuzes uit voor die vele keuzemomenten die er dit jaar aan komen. (Ver-)kiezen, dat zal u dit jaar nog veelvuldig kunnen doen. Niet dat ik het hoofd per hoofd nageteld heb, maar beter geïnformeerde bronnen stellen dat meer dan de helft van de wereldbevolking dit jaar naar het stemhokje trekt.

Tussen die vele verkiezingen, waarvan sommige potentieel een nieuwe wereldorde kunnen beklinken, ook één verkiezing met veel bescheidener allures. Kleinschalig maar wel eentje die onze erfgoedvereniging nauw aan het hart ligt. Eind dit jaar kiezen we een nieuw bestuur. Erfgoed Rausa zal 2025 starten met een (ver-)nieuw(d)e bestuursploeg.

Daarom wil ik, bij deze jaarwisseling en bij aanvang van mijn laatste jaar als voorzitter, oprecht dankjewel zeggen aan u allen. Uw inzet, uw ideeën, uw steun, uw warme woorden van lof, uw bezoeken aan onze activiteiten, ... ze maken van Erfgoed Rausa een vereniging waar het fijn toeven is.

Duizend maal dank! Ik wens u allen een boeiend erfgoedjaar toe!

Bart Caulier

Foto Jan De Mont

Erfgoed Rausa zette 2024 in met stijl. prominent aanwezig. Op 6 januari was er de gezellige Nieuwjaarsopendeur. Een vrolijk moment om terug te blikken op een zeer actief 2023 en om uit te zien naar de boeiende erfgoedmomenten van 2024.

Op 11 januari liep de polyvalente zaal van Het Koetshuis helemaal vol voor de lezing van Diane De Keyzer. Deze erudiete dame pakte het publiek in met haar heldere, humorvol en wetenschappelijk be-
toog. Grote klasse!

Rausa in actie

BANKHISTORIES Over bankieren vroeger en nu.

Benieuwd wat je geld zoal uitspookt eenmaal het op je rekening staat? Technologie verandert de manier waarop we alles doen, ook bankieren. Een bank anno 2024 lijkt in niets op de bank anno 1300. In een lichtvoetige causerie grasduint **Bart Caulier** in de geschiedenis van het bankwezen, toont parallellen en verschillen, en legt uit wat er achter de schermen van een bank gebeurt.

Donderdag 8 februari 2024, om 20u - Polyvalente zaal van GC Het Koetshuis Roosdaal.

Gratis toegang! Er zijn nog maar enkele plaatsen vrij. Reserveer nu via rausa@skynet.be.

De laatste kaarten!!!

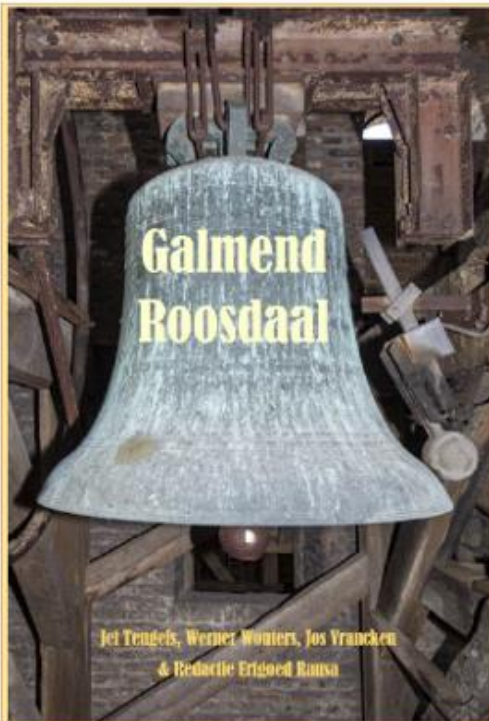
Na de unaniem lovende recensies in de nationale pers wil iedereen erbij zijn. Maar alle grote cultuurcentra zitten vol. In het Koetshuis vliegen de laatste kaarten de deur uit.

Dit is Europa

De unieke theatervoorstelling met Hendrik Vos en Frans Grapperhaus

Woensdag 20 maart 2024, 20 uur
GC Het Koetshuis

Reservaties via info@koetshuisroosdaal.be.
i.s.m. Davidsfonds-Roosdaal

VOORINTEKENING GALMEND ROOSDAAL

Het manuscript van onze nieuwe publicatie gaat naar de drukker. Wie dit prachtige lees-kijk- en luisterboek in huis wil halen, moet wel **vóór 10 maart** intekenen door € 30,- te storten op rek.nr. BE97 8601 1557 2549. Indien het boek moet opgestuurd worden, moeten we € 10,- verzendkosten bij rekenen.

- 110 blz.
- formaat 300 x 210mm
- vierkleurendruk
- nooit eerder gepubliceerde foto's en documenten
- cd met klankopnamen van alle klokken

Plechtige voorstelling
op 18 april om 20 uur
in de kerk van Ledeberg
Reserveren via
rausa@skynet.be

Nog meer informatie op
www.rausa.be

Sinte Greef of de Graaf van Halfvasten

Alleen de ouderen onder ons kunnen zich nog deze heilige man herinneren hoewel hij strikt gezien nooit op de heiligenkalender heeft gestaan, laat staan dat hij ooit zou hebben geleefd. Hoe dan ook, in de volksverhalen heeft hij gedurende eeuwen een belangrijke rol gespeeld en figureerde hij in de hoofdrol in talrijke volksgebruiken. En zoals zovele gebruiken heeft ook dit een 'heidense' achtergrond en is/was ook deze festiviteit een erfenis van onze verre voorouders, de Germanen. Zij begroetten immers in maart nogal uitbundig de komst van de Halfvastengraaf, een vriend van de Zomergraaf. Wekenlang werd de komst van de Halfvastengraaf, die in zijn spoor de lente en het lengen van de dagen meebracht, en het verjagen van de Wintergraaf gevierd. Een traditie die bij de kerstening al gauw werd omgebogen tot de viering van Halfvasten en tot de latere verschijning van Sinte-Greef. Spijtig genoeg is de herinnering aan deze goede man stilaan beginnen te vernevelen, laat staan dat er nog gesproken wordt over de volksgebruiken, eigen aan 'Greivenzondag'. Daarom hier een kleine opfrissing en situering.

Halfvasten dus. Een rustpunt in de aanloop naar Pasen. Op de vierde zondag van de Veertigdagentijd mochten onze groot- en overgrootouders er immers even de pees afleggen en hun vasten en boetedoening onderbreken. Op Laetare, zoals deze vierde zondag ook nog wordt genoemd (het Latijnse 'laetare' betekent gewoonweg 'verheug u') mocht en mag er dus worden gefeest. Vlamingen en Brabanders kenden er iets van en de Graaf van Halfvasten werd dan ook heel intens gevierd. Volgens de pastoor solms zelfs té uitbundig. Maar ja, de gelegenheden om te feesten waren in de goeie ouwe tijd eerder schaars.

In Halle werd zelfs al in het begin van de jaren 1900 opnieuw met deze halfvasten-traditie aangeknoopt en werd carnaval uit de grond gestampt. Eigenlijk niets nieuws voor Halle want in de archieven wordt al in 1403 voor de eerste keer melding gemaakt van deze halfvastenfeesten, die uiteraard toen nog geen 'carnaval' werden geheten.

In het Pajottenland werd de naam 'Graaf' al gauw verbasterd en omgedoopt tot 'Greef' en zelfs tot 'Sinte-Greef', 'Sinjte-Greif' of kortweg 'Greif' en zo opgenomen in de volksliteratuur. Al gauw werd Sinte-Greef als kindervriend even belangrijk als Sint-Maarten (11 november) en Sinterklaas (6 december). Op het platteland zelfs belangrijker want daar werd hij vooral door het gewone volk gevierd, Sint-Niklaas daarentegen veelal door het rijke(re) volk. Maar nadat de levensstandaard mettertijd verhoogde en de mensen doorgaans de gewoonte hebben om de rijkere na te bootsen, verloor de Greef aan belang en werd er meer aandacht geschonken aan Sinterklaas of (in mindere mate) aan Sint-Maarten (vooral in de dorpen waar deze beschermheilige is, zoals bv. In Sint-Martens-Lennik).

De uit Wambeek afkomstige schrijver en dichter Pol de Mont (° 15/4/1857 + Berlijn 29/6/1931) bevestigt dit en schrijft in 1891: *"Op vele plaatsen, te plattelande althans, vervangt de Greef van Half-Vasten tenenemaal Sint-Niklaas, die er alleen bij name bekend is en er nooit uit zijnen hoogen zetel nederdaalt. Kent men aldaar nog een tweede kinderfeest dan is het Sint-Maarten: een Sint, die, lang niet zoo vrijgevig en wellicht niet zoo rijk als Sint-Niklaas, de jongens met een 'handvolletje' appels en peren of eenige centen pleegt af te scheppen."*

Sinte-Greef kwam ook via de schouw de huizen binnen, net zoals zijn tegenhanger Sinterklaas. De schouw en het haardvuur werden trouwens in voorchristelijke tijd gezien als de verbindingsweg tussen mensen en goden. Het haardvuur was de heilige plaats bij uitstek in huis en de plek waar de goden en de voorouders geëerd werden. Eigenlijk was de haard een huisaltaar. Vandaar de vele volksgebruiken in verband met het haardvuur. Er werd ook een wortel of wat aardappelschillen klaargelegd voor het trouwe paard van de Greef. En natuurlijk mocht een drankje voor zijn knecht en hooi voor het paard van Sinte-Greef niet ontbreken.

Onze Guido Gezelle (°1830 en † 1899) wil in 1890 de puntjes op de i zetten en schrijft: *"Half Vasten, vermaarde Zondag bij het volk omdat het gebeurt dat omtrent dien Zondag het weder weer helder wordt en de Zomersche dagen aankomen. Eertijds maakte men een man van stroo, of liever twee; men droeg den eenen: Winter of Compère de Dood tot buiten de grenzen der prochie en daar wierd hij verbrand, vermoord of begraven; dan ging men in den bosch en men kleepte den 'tweeden man, altemets een waren mensch van vleesch en beenen, met loovers en linten en strekken en men bracht hem prócessiewijs in 't dorp. Dat hiet men: 'den zomer inhalen', 'den zomergrave', 'den zomerzot', of 'den Grave van Half-Vasten' vieren. Nu is de beteekenis daarvan vergeten en velen hervallen in een walgelijke herhalinge van de Vastenavondbaldadigheden."*

Het traditionele snoepgoed van Sinte-Greif waren speculaaskoeken, noten, appelen, pruimen, amandelen, vijgen, rozijnen. Geen appelsien, toch niet bij 'het gewone volk'. Appelsienen (appelen van Oraigen) waren immers haast niet te betalen. Toen wij als jonge gasten op de vooravond van de Greif ons mandje gingen zetten bij meter of peter moesten wij ook niet verwachten dat daar 's anderendaags computerspelletjes, videogames, voetballen of wat Sinterklaas tegenwoordig voor het jonge volkje ook moge brengen. Nee. Wij moesten (willens nillens) tevreden zijn met snoepgoed. En tevreden waren we.

En trouw aan de Vlaamse traditie namen ook nu de volkszangers de gelegenheid te baat om talloze Greefliedjes te componeren en ten gehore te brengen op kermissen, jaarmarkten en bij ommegangen (kerkelijke processies). Ook in de huiskamers. Waarmee moesten de avonden in de donkere maanden anders worden opgevuld? Zo kon Paul De Keyser, hoogleraar en volkskundige (°1891 en + 1966), in 1950 de hand leggen op volgend pareltje uit 1661:

Sijt vrolijck kinderen algelijck
Ich moet v wat **belasten**
hoe comen Is int lant seer rijck
uwen vrint, wel bemint
Den graeff van Halffvasten
(*'v' te lezen als 'u' en **belasten** betekent hier meedelen*)

Kinderkens hangt v corffkens vuijt
Ick heb wat goets vernomen
En maect met **grijzen** nü geen geluyt
'k Hoor het **noy**, haelt wat **hoeij**
Den graef sal morgen comen
(***grijzen**: wenen en **noy**: node, ongaarne; **hoeij**: hooi*)

Hij heeft v suijsker medegebrocht
Amandels, vijgen, rosijnen
Serropen broeijen opgecocht
Coeck en **Tes**, **scheir** en mes
Die heeft hij met dosijnen
(***Serropen broeijen**: stroopbrooden en **Tes**: tas (schooltas); **scheir**: schaar*)

Noten, appelen, massepeijn
Haentiens op een **steckxken**
Suijskere bollen groot en cleyn
Sijt maer goet, en wel doet
Die crijght ghij in v becxken
(***Haentiens op een steckxken**: van koekdeeg gebakken haan op een stokje*)

Soo ghii dan niet vroech slapen en gaet
Soo wil ick met v niet **moeijen**
Sa v stil wassen en kammen laet
Anders siet, crijght ghij niet
En brengh noch voor v **roeijen**.
(***moeijen**: bemoeien; **roeijen**: roeden waarmee stoute kinderen 'worden gestraft'*)

En soumen niet willen goet dan sijn
Om eenen **graeff** te krijgen
Com lieve kinderkins weest dan fijn
Vroech opstaet, scholen gaet
Laet cleeden v en **rijgen**.

(graeff: hier halfvastengeschenk; rijgen: de kleren met een snoer dicht- of vastmaken)

Dan suldy krijgen v cofferken vol
maer siet wel stil te swijgen
scheire, **poignaert**, **suijckeren** rol
kraeckelingh, lecker dingh
Appelen, noten en vijgen

(poignaert: dolk; zuijckeren rol: cilindervormige suikerstok; kraeckelingh: koekje)

Suijcker Letteren, mûsque school
Buschuyt cappittel stocken

En soo ghij cloeck gaet naer de school
Soo brengt hij, noch daer bij
Nieu cleeren en nieu rocken.

(Suijcker Letteren: gebak in den vorm van letters, schoolkinderen kregen die vroeger op den eersten schooldag mee om goed te leren; Mûsque school: suikerbolletjes op geboterde beschuit gestreken; Buschuyt: beschuit; Cappittel stocken: stokjes, met een suikerlaag bedekt, die op taarten werden gestoken)

Peerdekens oock van **witte broot**
goeij **dadijen**, lecker pruijmken i
mans en **vrouwen** cleijn en groet
groot en cleyn van **massepeijn**
En hoeijkens met een pluymken.

(Peerdekens van witte broot: gebakken broodjes in den vorm van paardjes; Dadijen: dadels; mans en vrouwen: speculatieventen en -vrouwen; Massepeijn: marsepein; Hoeijkens: hoedjes.)

Schipkens, penderkens, wambas,
broeck

sout ghij noch willen pruijlen
Cluppeltiens, pacxkens pepercoeck
Brenghet den Greeff uwen neeff
En **massepeijne muijlen**.

(Schipkens: uit marsepein gebakken scheepjes; Penderkens: mandjes; Wambas: wambuis; Cluppeltiens: stukken peperkoek; pacxkens pepercoeck: peperbollen; massepeijne muijlen: pantoffels of schoenen in marsepein)

Kinderkens sijt dan wel **geschickt**
wacht v van huijlen off jancken
smorgens soo de son opblijkt
wast v schoon, **gaet ten thoon**
En wilt den graeff bedancken.

(geschickt: welgemanierd; gaet ten thoon: laat je zien).

Willy De Smedt

In Memoriam Fons Straetmans

Op 7 december verloor ons dorp een van zijn sympathiekste bewoners. 'Fongske de coiffeur' zegden de mensen. Maar hij was zoveel meer dan 'kapper'. Talentvol coureur, acrobaat en benadigd rijmelaar. Honderden manifestaties heeft hij opgevulld met zijn dolle fratsen en hij verbaasde tv-kijkend Vlaanderen en Nederland met komische attracties. Maar bovenal was hij een gevoelige en bijzonder hartelijke persoonlijkheid. In 2018 publiceerde Erfgoed Rausa een boek ter gelegenheid van zijn tachtigste verjaardag. Het was meteen uitverkocht. Wie het verhaal van onze volkse poëet toch nog eens wil lezen, zenden wij het graag (gratis) toe in PDF. Aanvragen via rausa@skynet.be.

Mario Demesmaeker, jeugdauteur

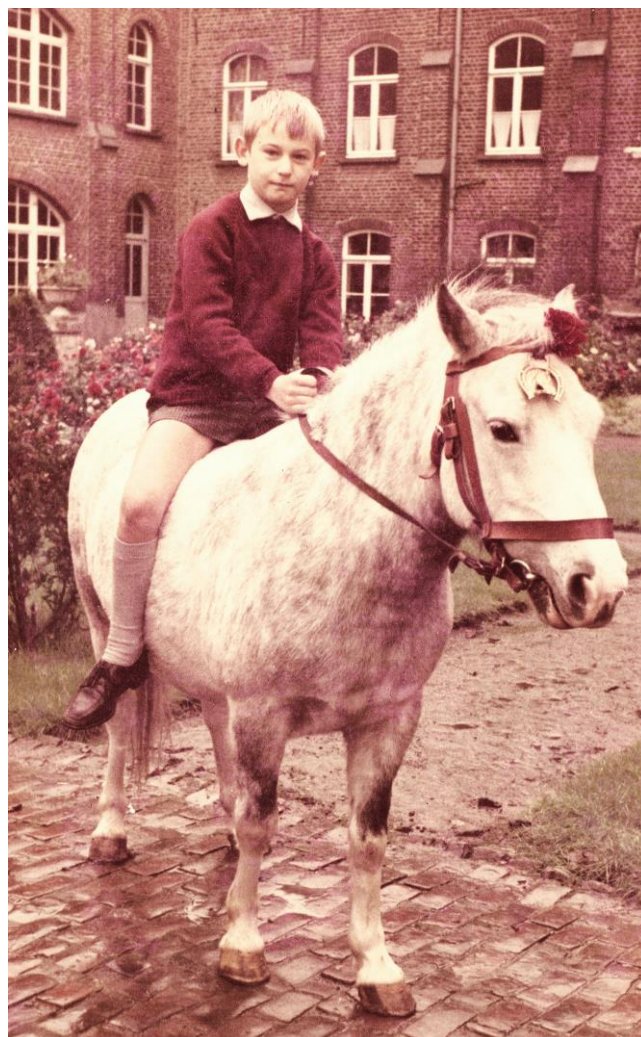
Dat dichters thuis zijn in Roosdaal, dat is een bekend gegeven. Dat hier ook een zeer gewaardeerd jeugdauteur het levenslicht zag, dat is volgens ons nog te weinig bekend. Onder het jonge volkje zullen er ongetwijfeld wel wat lezers zijn die bij het horen van de naam Mario Demesmaeker blij terugdenken aan spannende, ontroerende of pittige boeken die ze van deze auteur hebben gelezen. Dat hij nog een warme band onderhoudt met zijn geboortedorp, mochten wij ervaren tijdens een fijn gesprek in zijn stijlvolle woning in Sint-Martens-Lennik. Het raam van de woonkamer geeft uit op golvende akkers die een steenworp verder overgaan in het geboomte van park Groenenberg. Dit is zonder meer een inspirerende plek. Zijn wieg stond echter een tiental kilometer hier vandaan, in Kattem. Met zichtbaar genoeg vertelt Mario over zijn geboortedorp.

"Er zijn in Kattem niet zoveel mensen van mijn leeftijd die nog kunnen zeggen dat ze thuis geboren zijn. Ik dus wel! Mijn moeder (Louise Schoupe) is in 1960 niet naar Ninove getrokken om daar in het moedershuis te bevallen, zij schonk mij het leven in de vertrouwdeheid van de Abeelstraat, de plek waar ik mijn jeugd heb beleefd, waar ik elk paadje wist liggen en waar ik alle mensen uit de buurt kende.

Waar nu 'De Zaal' is, ben ik naar het kleuterklasje geweest. Wij woonden vlak naast de grote akker van het Hof te Kattem en het stuk bos dat grenst aan die akker en aan het voetbalplein van FC Kattem, waar ik nog speler ben geweest. Heel die buurt was voor ons een grote speeltuin waarin we konden kampen bouwen, cyclocrossen en voetballen.

Voor het lager onderwijs trok ik naar Sint-Gabriël in Liedekerke, 't Moeljnof' zoals dat toen werd genoemd. In het vijfde studiejaar kreeg ik daar les van een plezante Pameelaar: meester Frans Appelmans. Ook tijdens mijn humaniora in het H.-Kruiscollege van Denderleeuw waren er dorpsgenoten die me wijsheid bijbrachten: Willy en André De Bolle en natuurlijk ook Jef Bulté.

Toen ik daar 'afzwaaide' in de Wetenschappelijke A, had ik geen flauw idee in welke

*De kleine Mario in het Mulhof
(foto archief team Kattem)*

richting ik zou verder studeren. Één zaak stond vast: wiskunde zou het in geen geval worden. Het zou wel eens kunnen gelegen hebben aan de saaie lessen van de wiskundeleerkracht. Ik heb in het college wél les gekregen van fantastische taalleraars. Waarschijnlijk heeft dat meegespeeld toen ik uiteindelijk koos voor de opleiding vertaler-tolk.

Ik pendelde elke dag met de fiets van Kattem naar Liedekerke-station en dan met de trein naar Brussel.

Ik heb daar in de hoofdstad vier jaar behoorlijk hard gezwoegd. Toen ik dan afstudeerde als vertaler Engels-Frans-Nederlands, dacht ik dat de wereld aan mijn voeten lag. Maar die periode, begin jaren '80, was een tijd van grote werkloosheid. Niet zoveel jaar voordien konden er veel tolken aan de slag bij de Europese Gemeenschap.

Toen ik mij aanbood, zat het daar vol met de vorige lichting afgestudeerden die er de eerste dertig/veertig jaar niet zouden wijken. Ik maakte daar dus geen kans. Toch ben ik vrijwel meteen aan de slag kunnen gaan als opvoeder in Levenslust in Schepdaal, een Medisch-Pedagogisch Instituut waar leerlingen met leer-of gedragsstoornissen werden opgevangen. Omdat daar een groot aantal anderstalige leerlingen zaten, kon men mij daar goed gebruiken. Ik werkte er alleen 's morgens en 's avonds. Overdag was ik vrij zodat ik kon gaan les geven in het Sint-Gabriël-Instituut.

Als leraar heb ik me altijd proberen te spiegelen aan de taalleerkrachten uit mijn humanioratijd. Het was mijn betrachting om les te geven zoals zij dat deden: aangenaam en helder en met de bedoeling dat de leerlingen het van de eerste keer zouden snappen. Ik ging ervanuit dat, indien ik het tien keer moest herhalen, het dan niet aan de leerlingen lag, maar aan mij. Natuurlijk was het werken op twee fronten zeer zwaar. Toen ik na twee jaar steeds meer verantwoordelijkheden kreeg in Levenslust, ben ik gestopt met lesgeven.

Ik heb mijn werk in Levenslust altijd met volle overgave gedaan. Maar in 1989 kwam er uit een onverwachte hoek een interessant voorstel. In die periode werd het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgericht en daar moest men dringend op zoek naar een ploeg die heel die administratie snel moest kunnen opstarten. Er was op dat ogenblik een politicus die verkozen was in dat Brusselse parlement die wist dat ik tolk was. Die man heeft mij toen gevraagd om 'over te komen'. Ik heb daar ernstig moeten over nadenken, want ik was toen hoofdopvoeder geworden en deed dat werk heel graag. Uiteindelijk ben ik toch overgestapt naar Brussel.

In 1990, heb ik Kattem verlaten en ben ik met mijn vriendin, Joëlle Lemaire, afkomstig uit St.-Martens-Lennik, in Schepdaal gaan wonen. In 1993 zijn we gehuwd. Toen we later een bouwterrein van mijn schoonouders konden kopen in Sint-Martens-Lennik, hebben we in het jaar 2000 deze woning gebouwd. Ook in 2000 is onze zoon Robin geboren. En ook nog in 2000 is mijn eerste

boek verschenen (waarover straks meer). Lang heeft het familiale geluk niet geduurd want in 2006 heeft mijn vrouw borstkanker gekregen. Nadat ze ogenschijnlijk hersteld was, is ze in 2012 hervallen en is ze overleden. Dan staat de wereld natuurlijk stil. Zoontje Robin ging van de kleuterschool over naar het eerste studiejaar toen kanker de eerste maal toesloeg, toen hij van het zesde studiejaar naar het secundair overstapte, was er de fatale aanval. Op voor hem twee cruciale momenten kwam de wereld op zijn kop te staan. Er volgden voor ons enkele zware jaren, maar we hebben er ons doorgeslagen.

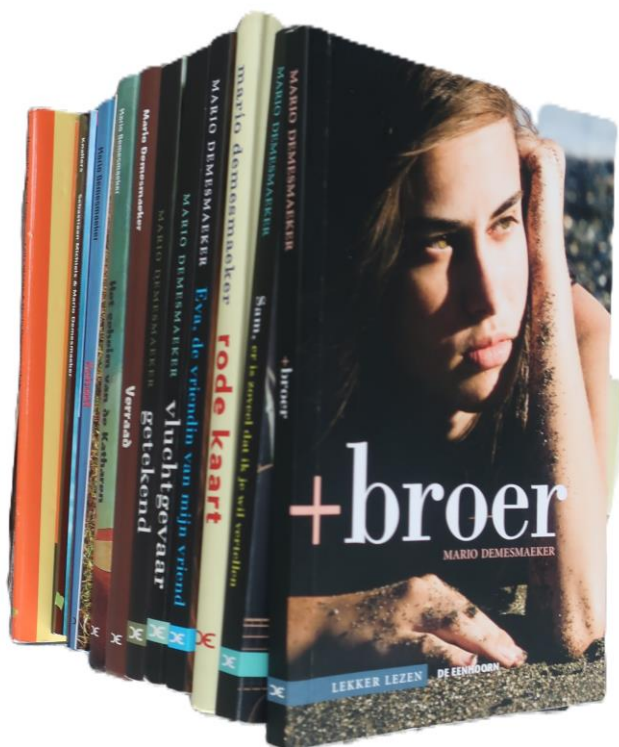
In mijn werkomgeving heb ik een heel traject gevolgd: begonnen als vertaler, dan revisor geworden van de vertaaldienst en later de leiding van de twee vertaaldiensten opgenomen. Aanvankelijk moest ik alle mogelijke vertalingen doen van wetteksten (grotendeels van het Frans naar het Nederlands), later als revisor de vertalingen verbeteren. Dat betekent dat we de besluiten van commissievergaderingen en plenaire vergaderingen moesten maken. Die sessies werden meestal op vrijdag gehouden. Op maandagmorgen moesten de verslagen echter klaar zijn, ik had dus heel vaak weekendwerk. Het was heel intens. Op het einde ben je meer manager dan vertaler. Een boeiende job, dat wel, maar toen ik drie jaar geleden in een soort van uitstaperegeling kon treden, heb ik die kans toch gegrepen."

Behoorlijk onder de indruk van Mario's parcours, begon ik me af te vragen hoe je naast zo'n drukke baan tijd kunt vinden om boeken te schrijven...

"Voor een passie als schrijven maak je tijd. Overigens hadden we in het parlement behoorlijk wat verlofdagen. Bovendien gebeurt schrijven bij mij eerder fragmentarisch. Ik heb nooit in één ruk een verhaal geschreven. Voor mij is dat 'als het kan en als het komt'. Het is ook niet van moeten. Eigenlijk heb ik reeds als kind graag geschreven. Op de lagere school en tijdens mijn humaniora maakte ik heel graag opstellen, al is het toen niet bij mij opgekomen dat ik later boeken zou schrijven.

De kriebels zijn gekomen rond 1990. Ik herinner me nog heel goed dat ik een boek had gelezen van een toen bekende misdaad-schrijver die een 'gewone' roman had geschreven. Dat boek werd met veel poeha in de pers aangekondigd, spotjes op radio en tv inclus! Ik had me door die reclame laten misleiden en ik heb dat (dure) boek toen gekocht. Toen ik het uit had, dacht ik: maar dit kan ik ook.

Ik ben toen zelf een verhaal gaan schrijven, in hoofdzaak gebaseerd op mijn eigen jeugd. Ik heb die eersteling echter nooit opgestuurd naar een uitgeverij, de bundel ligt nog ergens in een kast stof te vergaren. Maar na het eerste verhaal volgde er een tweede en een derde en op een bepaald ogenblik ben ik dan toch manuscripten gaan aanbieden aan uitgeverijen. Tussen 1990 en 2000 heb ik dat veelvuldig gedaan, maar van al die verhalen is er nooit een boek gekomen. Dat lukte uiteindelijk toch in 2000. Ik heb toen het geluk gehad dat de uitgeverij de Eenhoorn, die toen bekend stond als een uitgeverij van prentenboeken, het plan opvatte om ook meer leesboeken uit te brengen. Mijn verhaal ('Gehakt', een soort van griezelverhaal met af en toe verrassende effecten in) kwam blijkbaar op het goede moment. Vanaf dan heb ik ongeveer om de twee jaar een boek kunnen uitbrengen."

Mario toont een stapeltje van negen boeken en meldt met gepaste trots dat begin februari zijn tiende opus op de wereld wordt los gelaten.

EEN FONTEIN IN DE REGEN

MARIO DEMESMAEKER

"Ik heb buiten die uitgaven ook meegeerkt aan een aantal publicaties die gemaakt zijn in het kader van een project dat de Lennikse bibliotheek om de zoveel jaar lanceert. Het is een oproep naar kinderen om samen met een 'echte' schrijver een boek te maken. Ik heb hiervoor samengewerkt met mijn collega Anne Wyckmans. De kinderen mogen een project insturen en samen kiezen wij er dan een uit waarvan we denken dat er een boeiend verhaal mee kan geschreven worden. Daarop gaan we effectief met die kinderen of jongeren aan de slag."

Mario toont een voorbeeld van zo'n boek. De titel intrigeert mij: 'De Zavelput'. Jawel, het gaat over de zavelputten in de buurt van het Kattemse voetbalplein. Hij schreef dit boekje in 2019 samen met Luna Lee-mans. Het handelt over de duistere gebeurtenissen die er plaats vonden nadat de zavelputten gevuld werden met afval van verdachte bouwerven. Een pamflet over milieuvuiling als het ware.

Er is aan dit project nog een mooi detail: Luna is de dochter van Kris Leemans en kleindochter van 'André van Adèle', twee steunpilaren van Team Kattem.

Terloops hebben we het ook over de lezingen die Mario geeft voor scholen, verenigingen en bibliotheken. Naast beschouwingen over zijn verhalen, heeft hij het tijdens deze causerieën ook over het ontstaan van een boek.

"Hoe een boek tot stand komt, dat is al een verhaal op zich. Er gebeurt heel veel tussen het afgeven van een manuscript en het moment dat het boek in de winkel ligt. Dat is altijd een heen en weer mailen, telefoneren en overleggen. Er wordt geschrapt en toegevoegd. Het uiteindelijke boek is maar voor 80% het manuscript.

Die lezingen zijn voor mij ook een gelegenheid om een vinger aan de pols te houden, om te weten wat er bij de jongeren leeft."

Op de vraag waarom hij voor jeugdliteratuur heeft gekozen, antwoordt Mario dat hij tien jaar met jonge mensen heeft gewerkt en dat die hem veel inspiratie hebben gegeven. Hij stelt ook dat schrijven voor volwassenen veel meer opzoekwerk vraagt en dat soms kan gevit worden op details, dit in tegenstelling tot jeugdboeken waar het verhaal en de gevoelens primeren. Hij voegt er meteen aan toe dat hij hard aan het werken is aan een roman voor volwassenen. Mario licht een sluiertipje op over het verhaal dat hij reeds grotendeels heeft toevertrouwd aan de stapel uitgeprinte bladen waarop schrappingen en opmerkingen in de marge aantonen dat er nog ijverig geschaafd en geschuurd wordt. Maar wanneer ik hem de verhaallijn hoor vertellen, ben ik helemaal van de kaart. De verrassende en mysterieuze gebeurtenissen die in deze roman over een onverwerkt oorlogsverleden aan bod komen, beklijven, verwarren en doen twijfelen. We gaan hier het verhaal nog niet uit de doeken doen. Maar

ik hoop dat over niet al te lange tijd dit indrukwekkende epos van de pers mag rollen. Ik zal beslist als eerste in de rij staan om het aan te schaffen.

Er zal daar aan de Gaasbeekse straat nog naarstig met woorden worden getoverd. Maar Mario beperkt zich niet enkel tot literaire exploten. Hij levert ook sportieve prestaties waar we onze hoed voor afzetten. Zo kan hij je met flukse tred wel eens voorbij steken wanneer hij deelneemt aan een wandelmarathon. Wanneer hij een halve marathon loopt of met de fiets een straffe rit maakt, zul je uit goed hout moeten gesneden zijn om hem te volgen.

Het is overigens niet onwaarschijnlijk dat je hem op een van de Kattemse festiviteiten wel eens achter een drumstel ziet 'gas geven' en misschien zingt hij wel een van zijn eigen kleinkunstliederen voor Katrien Leemans, die hij in 2014 leerde kennen en waarmee hij in mei in het huwelijk treedt.

Wij zijn er gerust in, we mogen nog heel wat moois verwachten van deze Kattemse artiest 'pur sang'.

WE

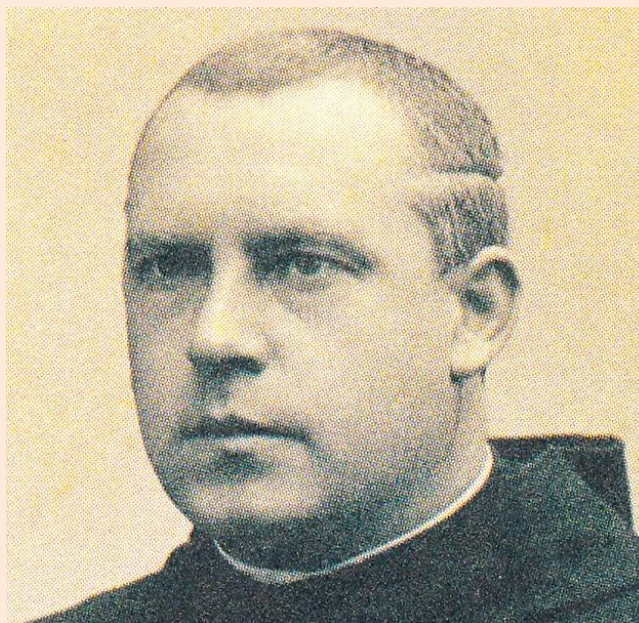
Stamboombabbel: Lombeekse Benedictijnen (2)

In een vorige stamboombabbel hadden we het over vier Benedictijnen uit Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek, verbonden door hun gemeente en familiebanden. Yves Van Schepdael herinnerde zich, dat er nog twee Benedictijnen waren uit Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek namelijk Frans Jozef Van Cauwelaert en Joannes Walravens. Een beetje vergeten maar zeker even opmerkelijke personen eveneens verbonden door familiebanden.

Dom Fulgentius Walravens

Dom Fulgentius is op 30 december 1863 te Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek geboren als **Joannes Theophilus Walravens**. Zoon van Joannes Josephus en Joanna Catharina De Decker. Hij was de oom van dom Franco de Wyels. Op 5 juni 1891 werd hij te Affligem ingekleed en op 29 juni 1895 geprofest. Na zijn priesterstudies in de abdij van Steenbrugge werd hij op 19 augustus 1900 tot priester gewijd. Daarna deed hij te Affligem verschillende jaren dienst in de bedevaarders kapel. Verder schrijft Hubert De Bolle: Niet alleen bleef dom Fulgentius in 1904 afwezig op de plechtige professie van zijn neef Franco de Wyels, maar zeker in 1908 en 1909 had hij geruzie met medebroeders. En toen hij in 1912 door abt Benedictus werd aangesteld als beheerder van de boerderij vroeg hij aldaar zijn ontslag, vooral omdat het niet boterde met zijn confrater-medebeheerder. Maar hij moest op de boerderij blijven, tot hij bij de visitatie van de abt-generaal in 1921 het bevel kreeg voor onbepaalde duur te verhuizen naar het klooster

te Heide-Kalmthout, wat een confrater dan weer 'afkeuringswaardig en betreuenswaardig' vond. Op 29 november 1921 vertrok hij, maar hij werd ernstig ziek en overleed te Heide-Kalmthout op 24 oktober 1922.

Dom Robert Van Cauwelaert de Wyels.

Zoon van Hendrik Van Cauwelaert en Joanna Catharina de Wyels, pachters op de hoeve Van Cauwelaert – Vossen in de Koning Albertstraat net naast de beek in het centrum van het dorp. Toen Frans Jozef 7 jaar was verhuisden ze naar de hoeve de Wyels, ook gelegen in de Koning Albertstraat, maar beneden 'den Boezenberg'. Op deze hoeve was zijn moeder geboren en zijn grootmoeder woonde er nog. Zijn neef was wijlen Mgr. Jan Van Cauwelaert, bisschop in Inongo (Belgisch Congo) en zoon van Minister van Staat en Antwerps burgemeester Frans Van Cauwelaert. Dom Franco de Wyels uit de abdij van Affligem was zijn oom langs moederskant.

Dom Robert is geboren op 19 mei 1906 te Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek als **Franciscus Josephus Van Cauwelaert,**

Hij volgde lagere school te O.-L.-Vrouw-Lombeek en te Gooik en humaniora in het Klein Seminarie te Mechelen, waar hij er in de bestaande Academie voor Letteren, bekroond werd voor zijn lofrede (in het latijn) aan het adres van Kardinaal Mercier. Hij beëindigde zijn humaniora in 1924 als primus en trad binnen in het internationale en oecumenische benedictijnerklooster van Amay-sur-Meuse. Dat klooster werd nog maar net (in 1925) gesticht door Lambert Beauduin. Onder de klooster-naam Dom Robert werd hij op 25 oktober 1931 te Leuven tot priester gewijd. Reeds doctor in de filosofie, promoveerde hij er in 1934 ook tot doctor in de theologie. In 1939 verhuisden de monniken van Amay naar Chevetogne.

In de jaren na de oorlog gaf dom Robert als magister in de theologie heel wat lezingen over de godsdienst in Sovjet Rusland en over de Oosterse godsdiensten. In 1947-1948 trad hij toe tot de Olivetanen ofte witte benedictijnen, een hervormingsbeweging ontstaan in de 14de eeuw binnen de Benedictijnergemeenschap. Hij vestigde zich in Leuven om er een studiecentrum voor zijn byzantijnse confraters te leiden. In 1952 werd hem gevraagd een Gemeenschap te organiseren in Tanzenberg (Oostenrijk) volgens de Oosterse Ritus. Een jaar later trok hij zich terug in het Sankt Andreas Kloster in Buken, Westfalen, bij de "Stoudites" om deze Oosterse Congregatie te helpen reorganiseren. Van 1955 tot 1966 was hij directeur van het Byelorussian Student Home in Leuven. Tijdens het 2de Vaticaans Concilie (1962-1965) verbleef Dom Robert een tijd in Rome waar hij adviseur en secretaris was van zijn neef Mgr. Jan Van Cauwelaert (1914-2016), die als bisschop van Inongo participeerde aan de werkzaamheden van het 2de Vaticaans Concilie. Na 1966 aanvaardde hij in diens bisdom een lesopdracht in het seminarie van het Diocees Inongo (Belgisch Congo). In 1974 vertrok hij naar Lissabon waar hij zijn intrek nam in een abdij van zijn congregatie.

Bij zijn terugkeer naar België werd hij om gezondheidsredenen opgenomen in het rusthuis St. Barbara in Herselt waar hij op 18 augustus 1986 overleed. Hij werd begraven op het kerkhof van Herselt.

(Met dank aan de familie Van Cauwelaert uit O.-L.-Vrouw-Lombeek voor de ter beschikking gestelde informatie).

Yves Van Schepdael, Günther De Mel

Een burgemeester op logement

Toen we in september vorig jaar het Puttenbergkasteel mochten exploreren, hadden we het al opgemerkt: het marmeren beeld van oud-burgemeester Joseph De Schepper. We wisten dat het mooie landhuis verkocht werd en vroegen ons af wat er met dit kunstwerk zou gebeuren. Zijn kleinzoon (ook Joseph) vertelde ons dat hij het beeld wou schenken aan de gemeente Roosdaal. Dat aanbod werd uiteraard zeer geapprecieerd. Het beeld zal een plaats krijgen in de lokalen van de Pamelse pastorie, wanneer de gemeentediensten daar hun intrek hebben genomen. In die tussentijd moet het natuurlijk een veilig onderkomen vinden. Na overleg met schep en Emmanuel de Béthune werd beslist het onder te brengen in de erfgoedkelder. Er kwamen vier sterke verhuizers aan te pas om het kunstwerk van de beroemde beeldhouwer Victor Rousseau ter plaatse te krijgen. Maar daar staat het nu dus te pronken tussen al onze archieven. Je moet het zeker eens komen bewonderen op een eerste zaterdagvoormiddag van elke maand.

Den Dikken van Engeland

Eminent geschiedkundige (én trouwe lezer van Rausa) **Georges Vande Winckel**, bezorgde ons een merkwaardig artikel dat hij ontdekte op de Nederlandse website 'Historiek'. Wij vatten de uitgebreide tekst hier in enkele alinea's samen.

'**Daniel Lambert**, de zwaarste man van Engeland'. Het is vanzelfsprekend dat een Pamelaar bij het lezen van deze titel meer dan gewoon geïnteresseerd zal reageren. Wanneer heeft die man geleefd, hoe zwaar woog hij en heeft hij toevallig 'onze' Dikken' gekend? De vorsers van Historiek plozen het voor ons uit.

Daniel Lambert werd in 1770 geboren in het Engelse Leicester. Alhoewel hij al op jonge leeftijd behoorlijk zwaarlijvig was, speelde hem dat in zijn jeugd nog niet veel parten. Dat mag blijken uit het feit dat hij veel en graag zwom en deze vaardigheid ook aanleerde aan de kinderen van zijn geboortestad. Hij moet ook bijzonder sterk geweest zijn, er wordt zelfs verteld dat hij ooit met een beer zou gevochten hebben. In Pamela weten ze hoe voorzichtig je moet zijn bij het horen van die straffe verhalen. Vast staat dat hij als jongeman blijkbaar nog behoorlijk soepel was.

Daniel volgde zijn vader op als cipier in de stedelijke gevangenis maar door zijn steeds maar zwaarder wordende leden moest hij die baan opgeven. Maar er moet brood op de plank komen, in zijn geval: veel brood. Net zoals dat driekwarteeuw later bij de Dikke van Pamel het geval zou zijn, werd dikke Daniel beroemd in het hele land. In tegenstelling tot Victor De Klerck, vond het Engelse zwaargewicht de nieuwsgierigheid van het publiek niet erg. In tegendeel, hij maakte van 'dik zijn' zijn beroep. Hij had een fijne neus voor zaken. Zo was hij ervan overtuigd dat hij in Londen betere zaken zou kunnen doen. Dus verhuisde hij naar Londen en nodigde mensen uit om naar hem te komen kijken, tegen betaling uiteraard. Er is uit 1806 een advertentie in The Times bewaard waarin Mister Lambert de mensen oproept om naar zijn woonst op Piccadilly, tegenover de St.-Jameskerk te komen kijken tussen 12 uur en 17 uur.

Daniel Lambert (schilderij van onbekende meester) © Historiek

Het was een overweldigend succes. In minder dan geen tijd was hij zo rijk dat hij zich terugtrok in zijn geboortestreek om zich te amuseren met het fokken van honden en paardenraces te bezoeken. Af en toe trad hij nog eens op. Tijdens zo'n circusvoorstelling in Stamford op 21 juni 1809, heeft zijn hart het begeven. Daniel Lambert werd 39 jaar oud. Hij kreeg een arduinen monument in Leicester en in verschillende Engelse musea zijn kleren van hem tentoond gesteld. Tot slot even een paar vergelijkingen:

Daniel Lambert:

Leicester (GB)
°1770 - †1809
39 jaar
Grootte: 1,80m
Gewicht: 335kg
Extravagant, exploiteerde zijn fysieke situatie.

Victor De Klerck:

Pamel (B)
°1848 - †1885
36 jaar
Grootte: ± 1,95m
(keuring bij de loting)
Gewicht: 375kg
Introvert, schuwde de aandacht

Koesjdieël, Goesjdieël, Goshjiel of toch maar Godsdeel?

Koesjdieël! Al van de avond tevoren lag ons washandje klaar. Want morgen op de feestdag van Sint-Silvester, op de laatste dag van het oude jaar, mochten we koesjdieël gaan roepen. De zon was nog maar net op en weg waren we om het hele dorp af te dweilen, om bij Jan en alleman luid in koor aan de voordeur te gaan brullen. En alleen waren we zeker niet! Zwermen kinderen - maar iemand die zijn plechtige communie in het haast voorbijge jaar had gedaan mocht niet meer meedoen - trokken door het dorp. En gaven elkaar uiteraard belangrijke informatie door. Waar er veel werd gegeven. Waar er gierige pinnen woonden die niet open deden. Maar vooral dat bij de pastoor 'Godsdeel' moest worden geroepen want anders hield die zijn portemonnee gesloten! De uiterlijke deadline was het geklepper van het Angelus op de noen. Een prachtig volksgebruik dus dat teruggaat naar de tijd dat de Franse republikeinen het in onze contreien voor het zeggen hadden.

Vraag nu eens aan de kinderen wat 'koesjdieël gaan roepen' betekent. Wedden dat je alleen vraagtekens in hun ogen te zien krijgt? Maar tot in de jaren 1980 was dit vooral voor de jeugd in Zuidwest-Pajottenland en het aansluitende Denderland, dé ideale gelegenheid om de spaarpot te spijzen. Eigenaardig genoeg is dit gebruik in de rest van Vlaanderen weinig of niet bekend. Maar weer of geen weer, we trokken er door. Onze centjes geduldig in het washandje stoppend om na de noen thuis op de keukentafel onze winst uit te tellen. Spijtig genoeg ging dit eeuwenoud volksgebruik, een stuk van onze eigenheid en folklore, in de jaren negentig van vorige eeuw verloren. Trouwens, bij vele kinderen is het nu het hele jaar door koesjdieël en kermis en is de behoefte om in vrieskou of bij regenweer centjes bijeen te gaan sprokkelen, weggeëbd. Of waren het de overbezorgde ouders of de toenemende verkeersonveiligheid die onze jeugd thuis hielden?

Gelukkig werden/worden er in diverse gemeenten in het Pajottenland, ook in Kattem,

Twee 'koesjdiëlers' op Kattem, 2022. Foto team Kattem

allerlei initiatieven opgezet door erfgoed- of aanverwante verenigingen om dit volksgebruik nieuw leven in te blazen en om zo onze jeugd spelenderwijze wat volkscultuur, folkloristische bagage en met uitsterven bedreigd erfgoed mee te geven. Op aansturen van de vereniging **Er-Goed Galmaarden-Tollebeek-Vollezele** liet de Vlaamse minister van Cultuur in 2021 het 'goesjdieël roepen' zelfs aan de 'Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed' toevoegen.

De volgende evidente vraag is, waar komt dit volksgebruik dan wel vandaan?

Wel, hiervoor moeten we een sprong terug in de tijd maken. Al in de vroege middeleeuwen waren de kloosters, en dus de Kerk, verantwoordelijk voor de armenzorg. Om deze zorg te financieren mocht de Kerk zelfs tienden (belastingen) heffen. Aan de meeste parochiekerken was dan ook een zogenaamde "Armentafel" verbonden. Buiten de opbrengsten van dit tiendrecht wisten de Armentafels door legaten (erfzissen) en andere schenkingen vaak een aanzienlijk vermogen op te bouwen.

In de Zuidelijke Nederlanden bleven deze armentafels bestaan tot de Franse tijd. De Oostenrijkse Keizer Jozef II was in de jaren daarvoor al begonnen met het ondergraven van dit katholieke monopolie. De Franse bezetters die zo weinig mogelijk te maken wilden hebben met al wat kerks en paaps was, schaften de armentafels af en de zorg voor hulpbehoevenden kwam in handen van het gemeentebestuur en werd toevertrouwd aan een 'Bureau van Weldadigheid' wat eigenlijk zelfs na de onafhankelijkheid in 1830 bleef bestaan tot in 1891 de Wet op de Openbare Onderstand van kracht werd. Deze wet leidde opnieuw tot allerlei armenzorginitiatieven, terwijl ook de publieke Burelen van Weldadigheid en Burgerlijke Godshuizen bleven bestaan. Een betere regeling drong zich dan ook op. De miserie en armoede in het verwoeste Vlaanderen na WO I leidde zo in 1925 tot de Wet op de Commissie voor Openbare Onderstand (COO). De COO's werden in elke gemeente opgericht. En in 1976 kwam er dan de Wet op het 'Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn'. Deze OCMW's kregen wel een breder doel dan alleen maar het verstrekken van financiële hulpverlening.

Terug nu naar ons 'koesjdieël'.

Hoewel de Armentafels (in principe) het hele jaar door moesten inspringen voor het ondersteunen van de 'hulpbehoevenden', was de kerkelijke periode tussen Kerstmis en Driekoningen, ook wel de Twaalf dagen van Kerstmis genoemd, toch wel iets speciaals. Sukkelaars en bedelaars wisten als geen ander dat ze in deze periode, waarin ook Nieuwjaar valt, bij het bedelen iets meer dan anders konden rekenen op de vrijgevigheid van de beter bedeelden. Trouwens, 'aan een arme gegeven, is aan God zelf gegeven'. Vandaar de uitdrukking 'godsdeel'. Maar ook de Armentafels lieten zich niet kennen. Op de feestdag van Sint-Silvester, op de laatste dag van het jaar, werden speciale bedelingen van voeding en kleding voorzien. Met wat daar over de toonbank werd geschoven (brood, wortelen, rapen, uien, pastinaak, boesting, ...) kon men het gerust een week uitzingen. Maar dan kwam zoals al eerder gezegd, de Franse bezetting.

De Armentafels werden afgeschaft. Maar de organisatie van de gemeentelijke Bureaus van Weldadigheid verliep in de eerste jaren stroef en chaotisch zodat bedelaars en tijdelijk hulpbehoevenden (slachtoffers van misoogsten, pestepidemieën, oversterfte en andere tegenslagen) dan maar het heft in eigen handen namen en hun godsdeel bedelend gingen 'opeisen'. Wat willens nillens door de overheid werd getolereerd. Maar om te beletten dat het 'gespuys' gedurende de hele kerst- en nieuwjaarsperiode Jan en alleman bleef lastig vallen, werd het godsdelen beperkt tot de Sint-Silvestervoormiddag, van zonsopgang tot het kleppen van het Angelus op de noen.

Jarenlang bleef dit gebruik in onze gewesten bestaan. Onze voorouders hebben het in de 19de eeuw voorzeker niet makkelijk gehad! Zeker niet op het platteland. En dan kwam als kers op de taart 'den Grooten Oorlog'. Na de vier helse jaren van WO I nam de staat de zorg voor de minder bedeelden via de COO's over. Het in groep gaan bedelen werd al gauw niet meer gedoogd. Toch bleef de traditie bestaan bij de kinderen en bleven koesjdieëlers in het straatbeeld verschijnen op de voormiddag van Silvester. En eigenlijk hadden deze kinderen het gebedel van de voorgaande generaties, de écht behoevende kinderen, gewoon overgenomen.

Willy De Smedt

Mijmeringen uit Strijtem en Ledeberg

Je zou ervan staan kijken hoeveel 'oude' dorpsgenoten ons laten weten dat zij trouwe lezers zijn van Rausa. Het gebeurt wel meer dat we van sommigen onder hen regelmatig een uitgeschreven herinnering, een merkwaardige foto of een weemoedige overweging mogen ontvangen. Op de laatste bladzijden van deze editie pikken we er twee uit, eentje uit Brugge, een ander uit de Provence...

Paul De Corte, oudste zoon van onze onvolprezen dichter Bert Decorte, stuurde ons vanuit Brugge een mijmering over de eertijds roemrijke, maar nu haast vergeten 'Vlaamse kermis' die jaarlijks plaatsvond in de grote boomgaard van zijn oom. Het café van 'Bakker' was ook het lokaal van de Strijtemse fanfare, de organisator van het evenement.

"Mijn herinneringen gaan wel 70 jaar terug. Het speelde zich allemaal af "in den boomgaard bij Frans De Backer": ik meen dat het zo ook op de affiches stond gedrukt. Er was dus geen sprake van een grote feesttent zoals dat enkele jaren later ingang vond. Ik herinner me dat de dagen ervoor met extra aandacht werd gekeken naar het weer, want regen of regenachtig weer betekende minder volk en minder consumptie, in zoverre dat laatste woord al gebruikt werd in Strijtem.

In die vijftiger jaren was er ook nog geen koelinstallatie, wel grote gegalvaniseerde waskuipen met flesjes bier, limonade en ijsblokken. Wat er aangeboden werd om te eten kan ik me niet meteen herinneren: onze beschaving moest het toen nog doen zonder chips, zonder hotdogs en hamburgers.

Door het veelvuldig tot zich nemen van koele pinten, zal de drang om hiervan verlost te worden regelmatig groot zijn geweest. De boomgaard was groot genoeg om

het mannelijke part van de bezoekers een discrete boom aan te bieden. Maar hoe de dames zich moesten redden, kan ik me echt niet meer herinneren. Maar een feest was het zeker. De fanfares uit Borchtlombeek, OLV-Lombeek, Wambeek en andere naburige gemeenten werden uitgenodigd om een 'aireken' te komen spelen. Er werd ook gedanst. Ik weet dat er een plankenvloer werd gelegd, maar welke vedetten de Strijtemnaars aan het dansen brachten, dat herinner ik me niet. Het zullen zeker niet de vedetten van toen zijn geweest: Bob Benny, Bobbejaan Schoepen, Jo Leemans, Tony Bell en La Esterella, die waren te duur voor "De Ware Vaderlanders". Het was wachten tot midden de jaren de jaren '60 op de vele kleine bandjes die toen overal - in navolging van de Beatles - werden opgericht. Zelfs in het dorpje Strijtem waren er drie (meen ik toch) waaronder The Strijtemboys. (meen ik toch, bis).

Niets is voor altijd. Rond de jaren '70 raakte de verstandhouding zoek en brak fanfare in twee stukken. Jammer dat zo'n mooie traditie ten onder ging aan gebroken beloftes en spijtige intriges."

Hieronder een foto uit betere tijden. 'Café bij Bakker' was niet enkel bekend om zijn Vlaamse kermis, het was ook dé pleisterplaats voor fervente 'bolders', zoals te zien op deze foto uit de jaren twintig.

Een tweede verre herinnering komt helemaal uit de Provence. **Roger De Pauw** reflecteerde over de artikels die we brachten over de 'Burgerbescherming' Rausa 3 en 4 van vorig jaar). Wij laten de gewezen apotheker/acteur enkele oude dorpsgenoten weer tot leven wekken.

Tussen de stoere burgerbeschermers op de foto, herken ik mijn nonkel Rufin Van Linthoudt, de broer van mijn moeder Bertha, van nonkel Ernest, van tante en nonkel Robert. Het waren kinderen van Alfons Van Linthoudt, in het dorp beter gekend als 'Fong Linjtaat'. Het waren allemaal schilders in die familie. Zelfs mijn moeder ging als veertienjarige al met haar vader mee de ladder op. Nonkel Ernest die naar Congo emigreerde (en er ook overleed) was schilder in Elisabethstad! Het ouderlijk huis stond op de Kleistraat (café), naast beenhouwerij Bockstal, tegenover de woning van de oude dokter Cesar Roosens.

Nonkel Rufin, nummer 7 op de foto, was dus inderdaad bij de Burgerbescherming. Hij was de patron van café 't Hellegat op de hoek waar Profetenstraat, Korte Kam en Lombeekstraat samenkomen.

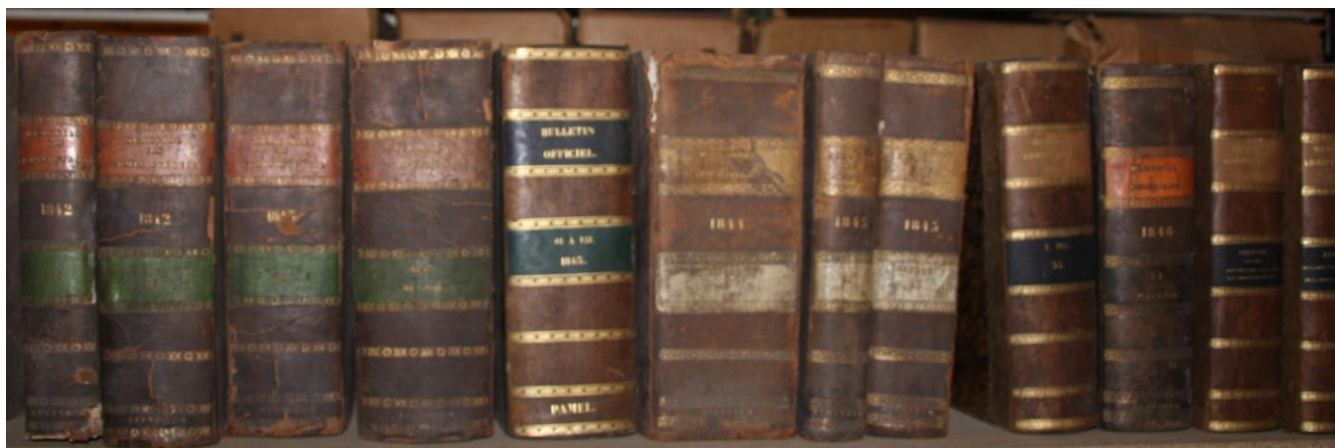
In die tijd waren de Paasdagen (met kermis te Léberg) echte hoogdagen voor ons. Ik bewaar mooie herinneringen aan die dagen toen we met de Chiroleiding van destijds (o. a. Jef Walraevens, Jan Cautsaerts, Gilbert Notaert e.a.) in de cafés op 'den Dries' een paar pinten gingen drinken om vervolgens de Lombeekstraat af te zakken. Onze eerste halte was de feesttent op de hoek van de Kapellestraat (bij Jacky), zo verder naar 't Hellegat en tenslotte naar de zaal, boven de schrijnwerkerij van Plas. Op Paasmaandag was daar steevast een orkestje dat het beste van zichzelf gaf. Er werd gedanst op de tonen van 'Jenny Melody' (Jenny van Geel), die schuin tegenover de apotheek woonde. Willy, haar man, was een accordeonist uit Ninove.

Wie heeft een boon voor oude boeken?

Al meer dan twaalf jaar daalt er iedere maand een ploeg medewerkers van Rausa neer in de archiefkelder van het Roosdaalse gemeentehuis. Tijdens die vele sessies hebben deze ijverige vrijwilligers behoorlijk wat orde kunnen scheppen in de stapels oude documenten en boeken. Zo'n gemeentelijk archief blijft echter steeds groeien. Omdat de opslagruimte wat onder druk komt te staan, beslisten archivaris en algemeen directeur om boeken die geen archiefwaarde hebben en dus nodeloos plaats innemen, van de hand te doen.

Als lectuur zullen ze weinig mensen kunnen bekoren, het zijn bundelingen van de teksten van het Staatsblad die dateren van kort na de onafhankelijkheid. Maar het zou ons niet verbazen, mochten er mensen zijn die gecharmeerd worden door de prachtige ruggen van deze drukwerken.

Wil jij een paar lopende meter van dergelijke boeken, laat het dan zeker weten via rausa@skynet.be. Dan spreken wij een moment waarop we je pakket kunnen ophalen.

Even wat gymnastiek om deze foto zijdelings te bekijken.

Toen Wouter Struelens op 17 januari het prachtig besneeuwde landschap aan de Varing zag, sprong hij van contentement een gat in de lucht. Gelukkig had hij op dat ogenblik toevallig zijn fotoapparaat bij de hand en kon hij dit betoverende beeld ver-eeuwigen.